

# VOŽNJA U NASELJU



## VOŽNJA U NASELJU

### Naselje (grad)

### Obilježja vožnje

### Složenost prometnih uvjeta i situacija

### Zahtjevi vožnje u gradu

### Ograničenje brzine



Naselje je prostor na kojem se redovi ili skupine zgrada nalaze s jedne ili s obje strane ceste, dajući mu izgled ulice i čije su granice označene prometnim znakovima za obilježavanje naselja. Vožnja u naselju, odnosno gradom, za vozača je vrlo zahtjevna i složena.

#### Obilježja prometa u naselju (gradu)

Vožnju u gradu obilježavaju sljedeće osobitosti: nejednak intenzitet i gustoća prometa, složena mreža gradskih ulica s različitim brojem prometnih traka, različita struktura vozila na prometnim površinama, različiti načini uređenja odvijanja prometa, velik broj prometnih znakova, neusklađena signalizacija, brojna i različita raskrižja i nedostatne zone preglednosti, ograničen broj parkirališnih mesta, iznenadna pojava opasnih situacija, učestala i brza promjena prometnih situacija, velik broj različitih sudionika prometa i različitih površina sa njihovo kretanje, gužve, zastoji i žurba korisnika prometnih površina, česta preusmjerivanja prometa zbog radova na cestama, različita ograničenja prometa i drugo.



Zbog toga vožnja u gradu traži od vozača stalnu pozornost i koncentraciju, predviđanje opasnosti, pravodobno uočavanje i reagiranje, brzo, točno, propisno i kontinuirano rješavanje složenih prometnih situacija, u kojima se mora voziti s potrebnom razinom međusobne tolerancije, povjerenja i uvažavanja.

Najveća dopuštena brzina vožnje kojom vozač smije voziti u naselju je 50 km na sat, odnosno brzinom koja je dopuštena postavljenim prometnim znakom za cijelo naselje ili njegov dio. Ako je na ulasku u naselje uz naziv naselja postavljen i prometni znak "ograničenje brzine", onda to ograničenje brzine vrijedi za područje cijelog naselja.



## Vožnja u naselju

U dijelu grada s intenzivnim pješačkim prometom ili ondje gdje se izvode radovi ili postoje neki drugi opravdani razlozi, ograničenje brzine može se naznačiti i za jedno cijelo područje grada.

U takvom području ili zoni, vozač smije voziti najviše brzinom koja je upisana na prometnom znaku. U pravilu se uvijek radi o manjoj brzini, a najčešće je to 30 do 40 km na sat. Ograničenje brzine prestaje nakon izlaska iz takvog područja ili zone.

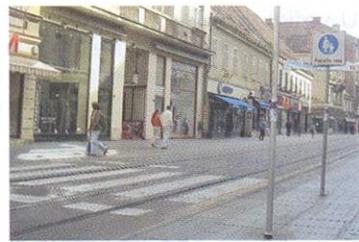


zona u kojoj je ograničena  
brzina



završetak zone u kojoj je  
ograničena brzina

U pješačkoj zoni koja predstavlja uređenu prometnu površinu, a koja je u prvom redu namijenjena za kretanje pješaka, nije dopušteno kretanje motornih vozila, osim vozila s posebnom dozvolom. U pješačkim zonama pješaci se mogu kretati kolnikom.



pješačka zona



završetak pješačke zone

U zoni smirenog prometa koja predstavlja područje smirenog prometa u naselju i koje je obilježeno propisanim prometnim znakom, vozila se ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka. U takvim je područjima dječja igra svugdje dopuštena, a pješaci i biciklisti se mogu kretati kolnikom.

Međutim, zbog zahtjevnih prometnih uvjeta i složenih prometnih situacija u gradu, vozač je često u situaciji da mora prilagoditi brzinu konkretnim uvjetima vožnje. Primjerice, vozač mora pravodobno prilagoditi brzinu vožnje kada se približava obilježenom pješačkom prijelazu, kada vozi pored pješaka, a osobito djece, kada se na prometnici izvode radovi, kada vozi pokraj stajališta vozila javnog prijevoza putnika, kada se približava raskrižju i u svim ostalim slučajevima kada je ugrožena sigurnost prometa ili prijeti opasnost od nastanka prometne nesreće.



područje smirenog prometa



završetak područja  
smirenog prometa

## Prilagodba brzine vožnje

## **Vožnja u naselju**

### **Opasnosti**

#### **Vožnja gradskim prometnicama**

##### **Vožnja cestama s dvosmjernim prometom**

Najveći broj gradskih cesta i ulica namijenjen je za dvosmjerni promet s po jednom prometnom trakom za svaki smjer. Vožnja tim ulicama često predstavlja opasnost zato što su nedovoljne širine, što je smanjena preglednost i zbog prometa iz suprotnog smjera. Posebnu opasnost u tim uvjetima predstavljaju pogrešna procjena prometne situacije tijekom vožnje i mogućnosti pretjecanja.



cesta s jednosmjernim prometom



##### **Vožnja cestama s jednosmjernim prometom**

U većim gradovima česte su ceste kojima se vozi u jednom smjeru. Mogu imati jednu ili više prometnih traka. Obilježene su prometnim znakovima, koji se postavljaju na početku jednosmjerne ulice, a mogu se prepoznati i prema oznakama na kolniku (strelicama).



Vožnja jednosmjernom cestom je sigurnija. Vozač nema poteškoća s mimoilaženjem i vozilima koja nailaze iz suprotnog smjera. Tijekom vožnje jednosmjernim cestama najopasnije radnje su mijenjanje prometne trake ili prestrojavanje tijekom vožnje (ako je više prometnih traka za jedan smjer).



### **Što je zabranjeno?**

- vožnja u suprotnom smjeru
- polukružno okretanje

Na cesti s jednosmjernim prometom ne smije se voziti u suprotnom smjeru i polukružno okretati vozilo. Na kraju ulice s jednosmjernim prometom, za vozila iz suprotnog smjera postavlja se znak zabrana

## Vožnja u naselju

prometa u jednom smjeru koji zabranjuje vozilima ulazak u zaboravljen (suprotan) smjer vožnje.



zabrana prometa u jednom smjeru

### Vožnja cestom s više prometnih traka

Na cesti s kolnikom na kojem za promet vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije prometne trake, vozač može voziti i trakom koja se ne nalazi uz desni rub kolnika ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza njegova vozila. Ako kolnik ima tri prometne trake, iz sigurnosnih razloga uputno je voziti srednjom prometnom trakom, osobito ako je relacija vožnje dulja. U takvim uvjetima lijevu prometnu traku treba koristiti, u pravilu, za skretanje ulijevo ili za bržu vožnju, a desnu za skretanje udesno.



### Korištenje prometnih traka

Radi povećanja protočnosti prometa u gradovima, ulice s intenzivnim prometom uređuju se kao jednosmjerne, a prometom na nizu raskrižja upravlja se semaforima kao zeleni val. Rad semafora je usklađen, tako da prolazak nizom raskrižja bude u što kraćem vremenu i bez zaustavljanja, određenom brzinom, koja je najčešće usklađena na 40 do 50 km/h.



### Zeleni val

Vozač se mora prilagoditi situaciji u kojoj velik broj vozila vozi oko njega i na za to dovoljnoj udaljenosti prije obavljanja određene radnje vozilom pravodobno obavijestiti ostale vozače o svojoj namjeri (prestrojavanju, skretanju, usporavanju).

Pri tome mora voditi računa o vozačima vozila koji voze prometnim trakama ispred, iza ili oko njega i svojim postupcima pomoći drugim sudionicima da bez ometanja ili ugrožavanja izvedu svoju namjeru.

### Ponašanje vozača

### Raskrižja

Na cestovnoj mreži prometnica u gradu potencijalno su najopasnija mjesta raskrižja. Na raskrižjima u gradovima događa se najveći broj prometnih nesreća zbog velikog broja sukobljavanja prometnih tokova iz različitih smjerova.



## Vožnja u naselju

### Postupak približavanja raskrižju

### Petlja

### Vožnja petljom

### Preplitanje vozila



kružni tok prometa

Vozač koji se približava raskrižju mora postupiti tako da njime prođe na siguran način za sebe i druge sudionike. To će postići ako:

- se s povećanim oprezom približava raskrižju
- na dovoljnoj udaljenosti pred raskrižjem vozilom zauzme položaj na onoj prometnoj traci kojom mora proći kroz raskrižje
- prema okolnostima prilagodi brzinu vožnje tako da se može prema potrebi zaustaviti ispred raskrižja
- prati prometnu situaciju i sigurno utvrdi prometne uvjete na raskrižju (vrsta raskrižja, način upravljanja prometom i dr.)
- vodi računa o preglednosti raskrižja i postupa u skladu s tim
- prema uvjetima propusti druge sudionike prometa, a da ih svojim postupcima ne ometa ili ne ugrožava
- vodi računa o gustoći prometa u raskrižju ili na obilježenom pješačkom prijelazu i ne ometa ili onemogućuje promet vozila koja dolaze s bočnih ulica ili promet pješaka.

### Raskrižje u više razina

Na raskrižjima u dvije ili više razina (petljama) promet je sigurniji i protočniji. Na njima se prometni tokovi ne sijeku jer su razdvojeni po prostoru - jedni prolaze iznad drugih.

Zbog privida povećane sigurnosti u vožnji raskrižjem u više razina, vozači voze, u pravilu, većim brzinama. To može biti opasno pri vožnji spojnim trakama i trakama za ubrzavanje i usporavanje. Može doći do pogrešne procjene polumjera zavoja spojne trake, brzine i razmaka. Vozač mora računati na smanjenu preglednost zbog veličine raskrižja. Pri tome mora pozorno pratiti prometne znakove i oznake na kolniku kako bi izbjegao lutanje i sigurno došao do odredišta.



U pravilu, na takvim su raskrižjima trake za ubrzavanje i usporavanje spojene. Na tim mjestima dolazi do preplitanja vozila. Preplitanje može biti opasna radnja, slična promjeni prometne trake s obzirom da oba vozača, istodobno, usporednom vožnjom mijenjaju prometnu traku (isključivanje s petlje i uključivanje na petlju).

### Raskrižje s kružnim tokom prometa

Kako bi se na raskrižjima, a posebno na velikim, smanjio broj presijecanja prometnih tokova, odnosno smanjio broj potencijalnih točaka sudara, a povećala



sigurnost, promet se vodi kružno. Na takvim raskrižjima smanjen je rizik od sudara zbog presijecanja tokova, povećana je protočnost prometa, izbjegnuta su opasna i neželjena skretanja ulijevo.

Raskrižja s kružnim tokom prometa mogu biti velike gradevine-ske širine s velikim brojem ulaznih traka. Ponekad su na ulaznom dijelu nepregledna, a mjesto izlaska iz kružnog toka nije dovoljno uočljivo. Na takvim raskrižjima, zbog velikog broja vozila i nepredvidivih postupaka preplitanja i mijenjanja prometnih traka, treba voziti vrlo oprezno.



Na približavanje raskrižju s kružnim tokom prometa upozoravaju prometni znakovi opasnosti. O smjeru vožnje i izlasku iz kružnog toka vozači informiraju znakovi obveze i obavijesti. Osim toga, vozač mora pravodobno uočiti i ostale prometne znakove ako se nalaze uz cestu i poduzimati potrebne radnje kako bi se sigurno približio i prošao raskrižjem. Ako pri ulasku u kružni tok nema prometnih znakova koji se odnose na propuštanje vozila, primjenjuje se pravilo propuštanja vozila s desne strane.

### Opasnosti



raskrižje s kružnim tokom prometa



raskrižje kružnog oblika

Tijekom vožnje kružnim tokom vozač mora pozorno pratiti promet oko vozila i oprezzo voziti. U raskrižju s kružnim prometnim tokom prometa, može biti jedna ili više prometnih traka.

Ako u kružnom toku postoji jedna prometna traka, vožnja je dosta jednostvana. Vozač koji se vozilom isključuje u prvu ulicu, pri ulasku u kružni tok uključuje desni pokazivač smjera. Ako se isključuje u sljedeću ulicu, pri ulasku u kružni tok ne uključuje desni pokazivač smjera, već nakon prolaska sredine prve ulice. Ako u kružnom toku postoji više ulica za isključivanje, vozač koji se vozilom isključuje iz kružnog toka postupa na isti način.



### Vožnja u kružnom toku s jednom prometnom trakom

### Isključivanje

### Korištenje pokazivača smjera

## **Vožnja u naselju**

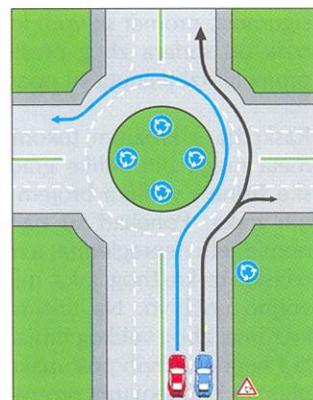
### **Vožnja u kružnom toku s dvije prometne trake**

#### **Isključivanje**

#### **Korištenje pokazivača smjera**



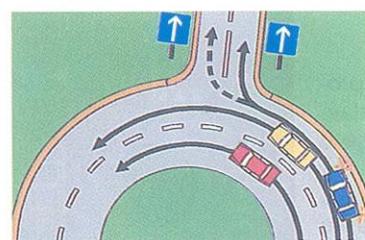
Ako u kružnom toku postoje dvije prometne trake, vožnja kružnim tokom prometa je složenija. Vozač koji se vozilom isključuje u prvu ulicu, vozi desnom prometnom trakom i pri ulasku u kružni tok uključuje desni pokazivač smjera i isključuje se iz desne prometne trake. Ako se isključuje u sljedeću ulicu, desni pokazivač smjera uključuje nakon što vozilom prođe sredinom prve ulice. Ako se isključuje u drugu ili treću ulicu, vozi lijevom prometnom trakom i u kružnom toku se prestrojava u desnu prometnu traku za isključivanje iz kružnog toka uz davanje desnog pokazivača smjera.



Ako namjerava voziti ravno, a ima više prometnih traka, vozi srednjom. Za isključivanje u drugu ulicu vozi unutarnjom prometnom trakom, planira pravodobno promjenu prometne trake u desno i na siguran način se isključuje. Ako se namjerava isključiti u treću ulicu, vozi unutarnjom trakom i pravodobno planira promjenu prometne trake za izlazak. Ako mu gustoća prometa ne dopušta pravodobnu promjenu prometne trake, radnju isključivanja ne smije činiti ometajući i ugrozavajući druge vozače. Nastaviti će vožnju kružnim tokom i obaviti isključivanje sigurno u sljedećem pokušaju.



Za isključivanje iz kružnog toka prometa, vozač mora uvijek uključiti desni pokazivač smjera.



#### **Prestrojavanje**

Kada se približava raskrižju, vozeći ulicom koja ima više prometnih traka, vozač se mora pravodobno prestrojiti kako bi na dovoljnoj udaljenosti od raskrižja vozilom zauzeo položaj na prometnoj traci iz kojega može na siguran način proći raskrižjem.

Nakon što se sigurno i pravodobno prestroji prije raskrižja vozač ulazi u zonu raskrižja.

Ispred raskrižja na kojem se križaju ceste s po jednom prometnom trakom za svaki smjer vožnje, vozač je prije ulaska u zonu raskrižja dužan vozilom zauzeti položaj na prometnoj traci za vožnju u željenom smjeru.



Ispred raskrižja, na dovoljnoj udaljenosti, na cesti koja ima dvije i više prometnih traka za vožnju o određenom smjeru, vozač je dužan vozilom prestrojiti se u onu prometnu traku kojom namjerava voziti raskrižjem u skladu s prometnim znakovima i oznakama na kolniku. Postavljeni prometni znakovi najavljuju mogućnost prestrojavanja u odnosu na broj prometnih traka i na moguće smjerove vožnje.



### Zauzimanje položaja vozilom na prometnoj traci



smjer kretanja vozila do raskrižja na kojem je zabranjeno skretanje ulijevo



zabrana polukružnog okretanja

### Položaj vozila u prometnoj traci

U proširenoj ulaznoj zoni raskrižja vozač mora pratiti uzdužne oznake na kolniku kao i strelice na prometnim trakama koje usmjeravaju vožnju. U toj zoni vozač vozilom zauzima položaj u izabranoj prometnoj traci za prolazak raskrižjem, ovisno o smjeru vožnje.

Za vožnju ravno zauzima položaj u sredini prometne trake.



## Vožnja u naselju

### Položaj vozila za skretanje udesno



Za skretanje udesno, ako je jedna prometne traka iz koje se može voziti ravno i skrenuti udesno zauzima se položaj vozilom uz desni rub kolnika odnosno prometne trake. Zašto? Zato što se na taj način:

- povećava protočnost prometa na raskrižju
- položajem svoga vozila daje nedvojbenu poruku vozaču koji slijedi kamo skreće na raskrižju
- omogućava sigurna vožnja ravno, a osobito ako udesno skreće vozač vozila na dva kotača
- izbjegava i sprječava ugrožavanje vozača vozila na dva kotača (biciklisti, mopedisti), koji mogu voziti uz desni rub kolnika i koji se lako mogu previdjeti, a pri skretanju bi postojala opasnost od ugrožavanja i prometne nesreće.

Ako se iz prometne trake može skrenuti samo udesno, vozač može nastaviti vožnju sredinom prometne trake, vodeći pri tome računa o vozačima vozila na dva kotača i mogućim opasnostima.

Ako na raskrižju teretni automobil ili autobus skreću udesno, treba misliti na to kako, zbog njihove duljine i građevinskih karakteristika raskrižja, često moraju vozilom zauzeti položaj izvan desne prometne trake, kako bi sigurno skrenuli udesno.

### Položaj vozila za skretanje ulijevo



Za skretanje ulijevo, ako je jedna prometna traka iz koje se može voziti ravno i skrenuti ulijevo, razvrstava se uz središnju uzdužnu razdjelnici crtu. Zašto? Zato što se na taj način:

- povećava protočnost prometa na raskrižju
- omogućava sigurno pretjecanje vozilima koja dolaze iza, a osobito ako ulijevo skreće vozač vozila na dva kotača
- omogućava sigurnu vožnju ravno, a osobito ako skreće vozač vozila na dva kotača.

Ako se iz prometne trake može skrenuti samo ulijevo, vozač može skretati vozeći sredinom prometne trake, vodeći pri tome računa o vozačima vozila na dva kotača i mogućim opasnostima vezanim uz njihovu vožnju.



Ako postoje dvije ili više prometnih traka za određeni smjer vožnje, vozač se vozilom prestrojava u onu traku koja mu najbolje odgovara za prolazak i izlazak iz raskrižja.



ja, vodeći pritom računa o željenom smjeru vožnje i prometnoj signalizaciji na raskrižju. Kada je vozač zauzeo položaj vozilom na traci kojom namjerava proći raskrižjem, više ne smije mijenjati izabranu traku, jer mu to ne dopuštaju uzdužne pune crte na kolniku i vrlo je opasno.

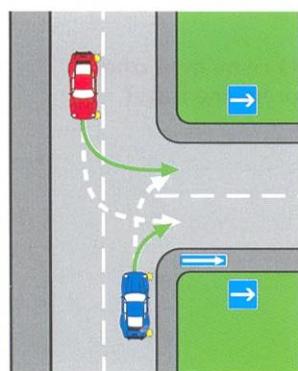
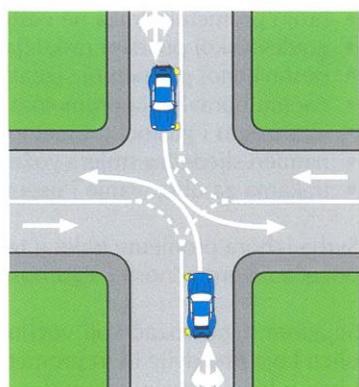
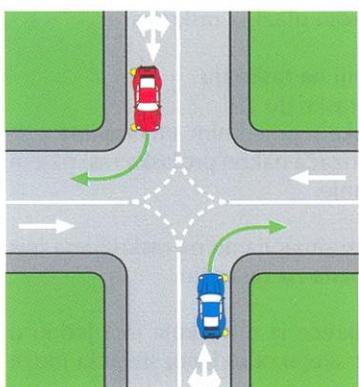


slijepa cesta

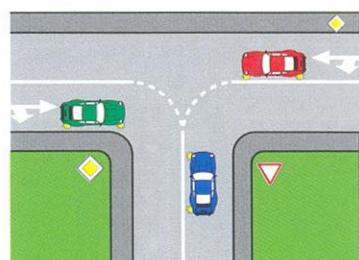
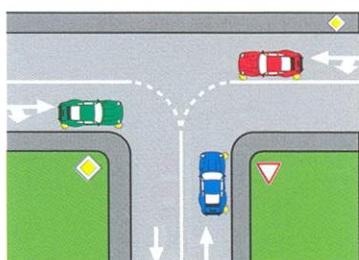
### Skretanje i izbor prometne trake

Nakon što je vozilom zauzeo položaj u prometnoj traci, vozač raskrižjem mora sigurno proći vodeći računa o sigurnosti i protočnosti. Prilikom prolaska kroz raskrije vozi onom trakom koju je vozilom izabrao pred raskrižjem.

Skretanje udesno, ako je jedna prometna traka iz koje se može voziti ravno i skrenuti udesno, vozač vozilom obavlja uz desni rub kolnika u uskom luku.



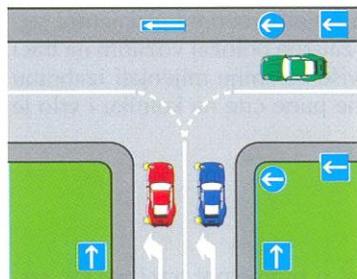
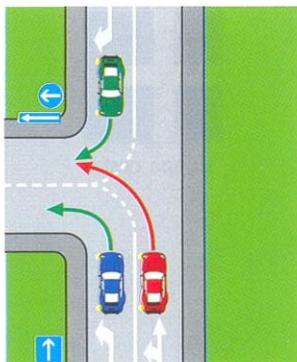
Skretanje ulijevo, ako je jedna prometna traka iz koje se može voziti ravno i skrenuti ulijevo, vozač vozilom obavlja uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje crte bočnih kolnika, odnosno uz crte vodilje, ako postoje.



Skretanje ulijevo iz ceste s jednosmjernim prometom vozač vozilom obavlja prometnom trakom koja se prostire uz lijevi rub kolnika.

Ako je na cesti prometnim znakom drukčije određeno, primjerice, da postoje dvije prometne trake za skretanje udesno ili za skretanje ulijevo, vozač vozilom obavlja skretanje onom prometnom trakom u koju se razvrstao.

## Vožnja u naselju



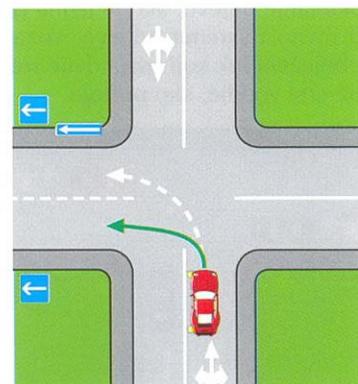
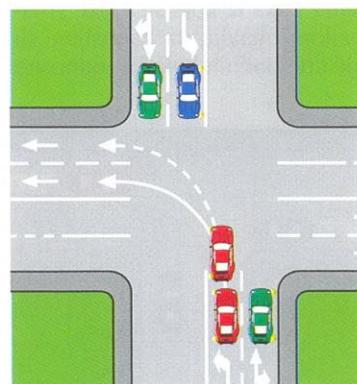
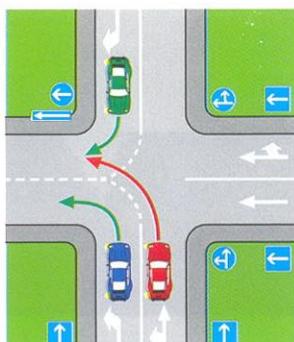
Međutim, često u naseljima-gradovima postoje raskrižja gdje se spajaju ulice s različitim brojem prometnih traka za vožnju u jednom ili oba smjera. Pri tome postavljena prometna signalizacija i građevinska izvedba raskrižja omogućuju, pri izlasku iz raskrižja, izbor prometne trake.

U takvima situacijama izbor prometne trake ovisi o:

- broju prometnih traka na cesti u koju ulazi iz raskrižja
- građevinskoj površini raskrižja
- postavljenoj prometnoj signalizaciji na raskrižju
- načinu upravljanja prometom na raskrižju
- intenzitetu i gustoći prometnog toka u pojedinim smjerovima
- namjeri sljedećeg smjera vožnje vozača nakon prolaska raskrižjem
- trakama za ubrzavanje i usporavanje.

Svrha izbora prometne trake u takvima situacijama na raskrižjima jest povećanje protočnosti i sigurnosti vozila na raskrižju.

Slijedom toga, vozač koji vozilom skreće iz ulice koja ima jednu u ulicu koja ima dvije ili tri prometne trake, u određenoj situaciji može birati u koju će traku skrenuti.



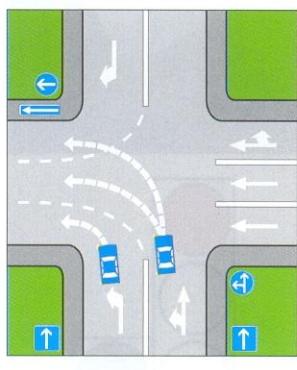
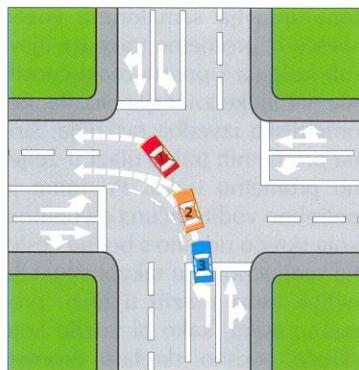
Pri skretanju iz ulice s jednom prometnom trakom u ulicu s dvije prometne trake vozač može, prema željenom smjeru vožnje, izabrati prometnu traku. Ovisno o situaciji na raskrižju, zbog sigurnosnih razloga, uputnije je izabrati desnu prometnu traku. Zašto? Zato što se na takav način omogućuje veća protočnost raskrižja, izbjegava se

naknadno mijenjanje prometne trake radi prestrojavanja i smanjuje ometanje drugih vozila, a osobito ako i dalje namjerava voziti ravno. Vozači vozila koji skreću u lijevu prometnu traku i nastavljaju vožnju ne smiju ometati kretanje ostalih vozila koja se kreću iza njega.

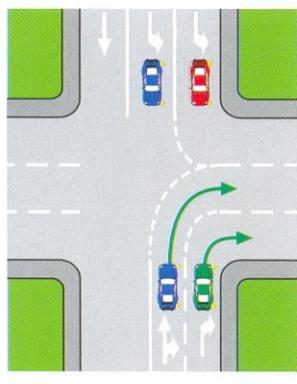
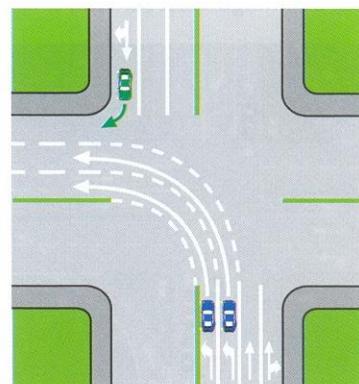
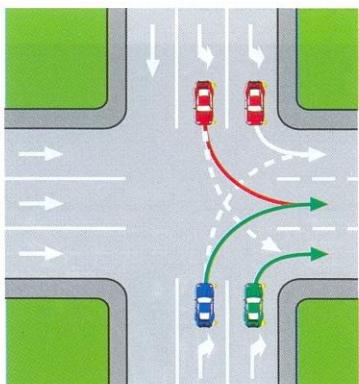


Vozač vozila koje je prvo u nizu i dublje u raskrižju, pri izlasku iz raskrižja skreće u desnu prometnu traku. Na taj način omogućuje vozilu iza da lagano istodobno napusti raskrižje i skrene u lijevu prometnu traku. U lijevu prometnu traku skreću vozači vozila koji voze brže i koji kasnije namjeravaju skrenuti uljevo.

Svaka dodatna i suvišna radnja vozilom nakon prolaska raskrižjem, primjerice mijenjanje prometne trake (iz lijeve u desnu), predstavlja nepotrebnu dodatnu opasnost i nesigurnost što se mora izbjegavati.



Slično tomu, vozač koji vozilom skreće iz ulice koja ima dvije u ulicu koja ima tri prometne trake, u situaciji je da bira u koju će traku skrenuti, vodeći pritom računa o oznakama na kolniku i crtama vodiljama, ako postoje.



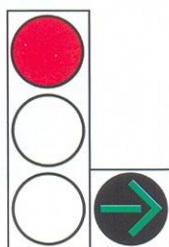
Vozač vozila koji je vozilom zauzeo položaj u lijevoj prometnoj traci obavlja skretanje lijevom prometnom trakom.

## Vožnja u naselju



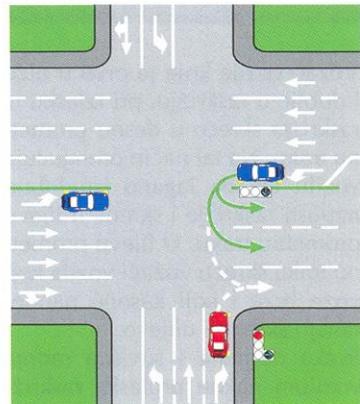
Vozač vozila koji je vozilom zauzeo položaj u desnoj prometnoj traci obavlja skretanje izborom srednje ili krajnje desne prometne trake, na sličan način kao u prethodnom slučaju. Razlozi takvog skretanja i izbora prometne trake su:

1. duboko postavljanje vozilom u raskrižju omogućuje većem broju vozila iza da uđu u raskrižje, i tako povećaju protočnost i smanje moguće zastoje
2. ako je vozač vozilom bliže izlazu iz raskrižja, u odnosu na promet iz suprotnog smjera, brže će napustiti raskrižje i tako omogućiti većem broju vozila iza skretanje ulijevo.

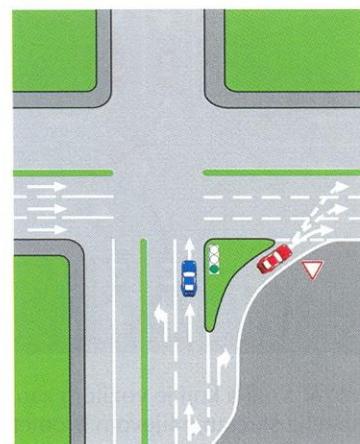
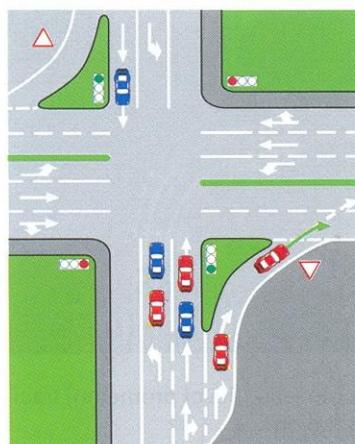


slobodan prolazak vozila udesno, za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo

Pri polukružnom okretanju vozila na raskrižju na kojem se prometom upravlja semaforima vozač skreće iz prometne trake uz lijevi rub kolnika i prema mogućnostima (tehničke značajke vozila, geometrijska izvedba raskrižja, širina prometnih traka) ulazi u željenu prometnu traku. Pri tome je potrebno voditi računa o vozilima koja skreću udesno s bočne ceste. Po mogućnosti, u takvoj situaciji, uvjek treba ulaziti u bližu prometnu traku, kako bi vozilo koje skreće udesno skretalo prometnom trakom uz desni rub kolnika. Pri tome, vozilo koje skreće udesno dužno je propustiti vozilo koje se polukružno okreće, a ako to uvjeti dopuštaju, mogu istodobno obaviti radnju.



Vozač vozila koji skreće s ceste koja ima posebnu traku za skretanje udesno na cestu s dvije ili tri prometne trake mora voditi računa o tome kako je uređeno odvijanje prometa na raskrižju. Ako se prometom upravlja semaforima, onda vozač, dok je upaljeno zeleno svjetlo, ima mogućnost skrenuti u željenu prometnu traku.



Pri vožnji raskrižjem vozač mora usmjeriti osobitu pozornost na vozila koja se u tom trenutku nalaze u raskrižju, na ona koja dolaze u susret, na ona koja voze iza njega i pored njega.

### Javni gradski prijevoz putnika

U većim gradovima, gdje gustoća prometa onemogućuje uredno odvijanje javnoga gradskog prijevoza, određuju se prometne trake samo za vozila koja prevoze putnike. Prostiru se uz desni rub kolnika. Svrha uvođenja takvih prometnih traka jest lakše i brže odvijanje javnog prijevoza putnika.



otvaranje prometne trake za vozila javnog prijevoza putnika



zatvaranje prometne trake za vozila javnog prijevoza putnika

Početak i kraj takvih traka obilježavaju se prometnim znakovima otvaranja ili zatvaranja prometnog traka za kretanje vozila javnog prijevoza putnika. Na znaku može biti i simbol ili tekst koji označuje prometni trak kojim se kreću samo pojedina vozila javnog prijevoza putnika (tramvaj, autobus, taxi).

Tako obilježenim prometnim trakama vozač ne smije voziti, osim ako uz prometni znak nije postavljena dopunska ploča koja točno precizira vrijeme vožnje, odnosno kada je smiju koristiti i druga vozila. Osim toga, na toj prometnoj traci vozač ne smije zaustavljati ni parkirati vozilo.

Ako vozi pokraj vozila javnog prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe, zaustavljenoga na stajalištu, vozač mora voziti smanjenom brzinom i uz povećan oprez, tako da ne ugrozi osobe koje u to vozilo ulaze, odnosno iz njega izlaze. Vozač mora voditi računa o tome da mu autobus ili tramvaj zbog svojih gabarita zaklanjavaju vidik, uvijek mora očekivati pješake ili putnike koji mogu iznenada izaći iza ili ispred tih vozila i zakoraciti na kolnik. Vozač mora zaustaviti vozilo i omogućiti im prelazak.



prometna traka za vozila javnog prijevoza putnika

## Vožnja u naselju

### Propuštanje autobusa

Autobus koji se uključuje u promet s autobusnog stajališta na prometnu traku kojom vozač vozi, a to je najavio pokazivačima smjera, vozač ga mora propustiti.



### Vožnja u koloni



otvaranje prometne trake



zatvaranje prometne trake



### Opasnosti

Vožnja u kolonama u gradu je također opasna. Kolona se stvara već kada se skupi niz od najmanje triju vozila u kretanju ili koja su zaustavljena na cesti. To se ne odnosi na skupinu bicikala, traktora, radnih strojeva ili zaprežnih vozila.

Kolona vozila se u gradovima može kretati relativno umjerenim ili manjim brzinama. Zato su česti naleti na vozila ispred. U takvim uvjetima:

- potrebna je maksimalna koncentracija;
- pozornost mora biti usmjerena na vožnju i na situaciju ispred;
- treba održavati potreban (siguran) razmak;
- voziti s predviđanjem što se može dogoditi ispred;
- treba biti stalno pripravan na brzo reagiranje.

Ako vozač nađe na kolonu zaustavljenih vozila ili je njegovo vozilo zadnje u koloni koja stoji ili se vrlo sporo kreće, svakako treba uključiti sve pokazivače smjera kako bi vozači vozila iza jasno vidjeli da se radi o opasnoj situaciji na cesti te da bi poduzeli odgovarajuće mјere da ne dođe do nalijetanja na vozila u koloni.

Ako vozač vozi u gradskoj gužvi s više usporednih kolona vozila, mora pravodobno izabrati prometnu traku, odnosno kolonu kojom želi voziti prema konačnom cilju, a vožnju prilagoditi prometnoj situaciji. Razmak vozila u koloni mora odgovarati najmanje duljini zaustavnog puta vozila. O tome se obvezno mora voditi računa.



Vozeći u koloni u gradu vozač mora stalno paziti i provjeravati situaciju oko sebe, gledati nekoliko vozila ispred i procjenjivati njihove postupke.

### Zaustavljanje i parkiranje

Osim površina za kretanje vozila, u gradu mora biti dovoljno prostora za ostavljanje vozila u stanju mirovanja. Za to služe garažne kuće, podzemne garaže, ulična i izvanulična parkirališta, dvorišta, kućne veže i drugi prostori. Najčešće je parkiranje na gradskim prometnicama. Takav način parkiranja ometa i smanjuje protočnost vozila u kretanju ili promet pješaka ako se parkira na nogostupu.



Vozač smije zaustaviti ili parkirati vozilo uz desni rub kolnika usporedno s uzdužnom osi ceste, a na cesti s jednosmjernim prometom i uz lijevi rub kolnika, u pravilu 10 do 30 cm od ruba nogostupa, osim ako prometnim znakom ili oznakama na cesti nije drugačije označeno. Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalan tok prometa ili kretanje pješaka.

U gradu se često može zaustaviti i parkirati na sredini kolnika, ali samo na mjestima koja su za to namijenjena i obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakama na kolniku.



garaža



vremensko ograničenje  
parkiranja



zona u kojoj je ograničeno  
trajanje parkiranja

## Vožnja u naselju



završetak zone u kojoj je ograničeno trajanje parkiranja

Vozač mora parkirati vozilo uvijek i isključivo na mjestima predviđenim, uređenim za parkiranje i na za to obilježenom mjestu. Pritom mora voditi računa o tome da se prostor, odnosno parkiralište što racionalnije koristi pazeći da između zaustavljenih, odnosno parkiranih vozila ostane dovoljno prostora za otvaranje vrata na vozilima ili uključivanje vozila u promet.



Vozač ne smije ostavljati automobil tamo gdje bi svojim položajem npr. zaklonio vidik na postavljeni prometni znak, pješački prijelaz ili onemogućio ili ograničio drugim sudionicima preglednost glede važnih čimbenika sigurnosti i tamo gdje je to zabranjeno.



ustanova hitne medicinske pomoći



policjska postaja



informacije



taxi



zračna luka



luka - pristanište



marina



praonica vozila



radionica za popravak guma



naziv naseljenog mjesto



završetak naseljenog mesta